

Dames en Heren,

Ik wil deze bijeenkomst ter gelegenheid van de jaarlijkse uitreiking van de Prof. Troosterprijs openen met U allen van harte welkom te heten. Ik wil hierbij speciaal vermelden dat ik het zeer waardeer dat mevrouw Trooster ook dit jaar weer hier aanwezig kan zijn. Magriet van harte welkom. Ook doet het mij genoegen dat de oudvoorzitter van de Prof. Troosterprijscommissie en de directeur van de faculteit de heer Timmermans deze uitreiking kunnen bijwonen. Tenslotte een hartelijk welkom voor de prijswinnaar van dit jaar de heer Gerard Bögemann en zijn familieleden en vrienden.

Dames en heren een aantal onder U zal niet weten wat de Prof. Troosterprijs inhoudt en waarom die wordt uitgereikt. Ik wil beginnen met dit eerst even toe te lichten.

De prijs werd ingesteld ter nagedachtenis aan Prof. Jan Trooster. Hij was hoogleraar molecuul spectroscopie aan deze faculteit waar hij de zogenaamde Mössbauer spectroscopie ontwikkelde en tot bloei bracht. Na zijn overlijden werd door zijn collega's van de Rutgers University een fonds gesticht. Rutgers University is een universiteit in de Verenigde Staten in de staat New Jersey een buurstaat van New York. Jan Trooster had nauwe wetenschappelijke en vriendschappelijke banden met mensen daar en hij verbleef er verschillende malen voor een langere tijd om samen met zijn collega's onderzoek te doen. Welnu, in overleg met de faculteit werd besloten dit fonds aan te wenden voor de toekenning van wat nu de Troosterprijs wordt genoemd.

Uit het voorgaande kunt U al concluderen dat Prof. Trooster een begenadigd onderzoeker was. Vooral in het ontwerpen, bouwen en ontwikkelen van apparatuur was hij heel goed en de instrumenten die hij bij zijn onderzoek gebruikte waren dan ook voornamelijk eigenbouw.

Het zal geen verwondering wekken dat de prijs wordt uitgereikt aan mensen, die net als hij uitgesproken talenten hebben voor het ontwikkelen en bouwen van apparatuur.

De heer Bögemann, bezit deze talenten bij uitstek en daarom wordt de prijs dit jaar aan hem toegekend. Een hele leuke bijkomstigheid is het feit dat hij de in de rij van prijswinnaars de eerste bioloog is die dit overkomt. Nu zult U zich misschien afvragen wat een bioloog nou in 's hemelsnaam met apparatuur moet doen en ik kan me zo'n vraag best voorstellen. Tenslotte zijn velen van U van de generatie die is opgegroeid met de liedjes van Annie M.G. Schmidt, waarin olifantjes van de trap glijden en giraffen rode schoentjes dragen. Dat is een heel schattige beschrijving van biologische verschijnselen en

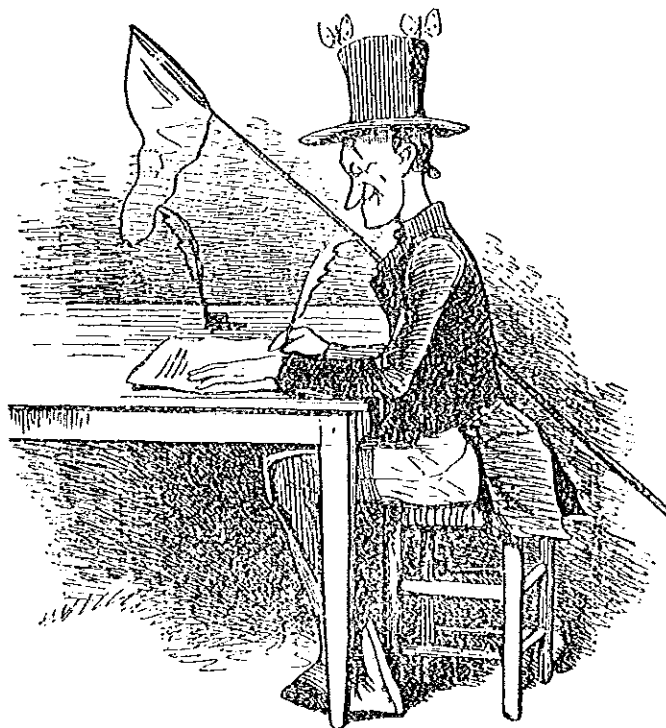
geeft een heldere en duidelijke kijk op een natuur waar geen plaats is voor apparatuur voor het verwerven van inzichten. Andere mensen hier in de zaal waaronder ik mijzelf reken zijn van een eerdere generatie waarin biologische kennis op een wat andere manier werd verworven. Ons voorbeeld ziet U in de eerste overhead sheet. Het was de heer Prikkebeen die er 's morgens al vroeg op uittrok om vlinders te vangen en om ze aan verdere determinatie en conservering bloot te stellen. Hij was ook zeer internationaal georiënteerd zoals U in de volgende sheet kunt zien. Daar hebben wij een van onze meest gedenkwaardige uitspraken uit de Nederlandse literatuur aan te danken. U ziet dat internationalisering van de wetenschap geen uitvinding is van minister Ritzen en onze beleidsmakers. Wat uit deze sheets ook duidelijk is dat men het ook in die dagen in de biologie niet zonder apparatuur kon namelijk het vlinder-netje. Sinds meneer Prikkebeen is er geweldig veel veranderd. Biologen maken nu gebruik van zeer geavanceerde apparatuur zoals lasers, electronen-microscopie, beam lines van deeltjes versnellers en nog veel meer. Apparatuurontwikkeling bepaalt in hoge mate de voortgang van de biologische wetenschap. De Prof. Troosterprijsc commissie die bestaat uit vertegenwoordigers van de subfaculteiten biologie natuurkunde en scheikunde en een vertegenwoordiger van de technische dienst is van oordeel dat het werk van de heer Bögemann een uitstekende afspiegeling is van deze trend in de biologie. De apparatuurontwikkeling die hij veelal in nauwe samenwerking met de technische dienst heeft gedaan heeft op essentiële wijze bijgedragen aan het oecologische onderzoek van deze faculteit, maar dat niet alleen ook aan het onderzoek van laboratoria buiten Nijmegen die zijn apparatuur hebben overgenomen. Dit komt ook tot uitdrukking in de publicaties waarvan de heer Bco-auteur is.

Behalve apparatuur ontwikkeling doet Gerard Bögemann nog veel meer. Hij heeft een grote belangstelling voor planten en is in zijn vrije tijd een heel actief veldbioloog. Hij heeft zich ontwikkeld tot een van de beste plantenken-ners van de Nederlandse flora en hij verzorgt dan ook floracursussen voor onze biologie studenten. Als U nu mocht denken dat U ongeveer wel weet wat voor vlees U in de kuip hebt hebt U het mis. Hij is ook een enthousiast musicus en vervult een belangrijke rol in de Piggley Wiggley Washboard Band.

Ik denk dat het tijd is dat ik nu het woord geef aan de heer Bögemann om over zijn werk op de afdeling oecologie te spreken.

Uitreiking (prijs + oorkonde) Bloemen aan de dames

Sluiten en verwijzen naar receptie in de hal.

„Lieve zuster Ursula!
„Ik ga naar Amerika;
„Dat is 't echt kappelleland. —
„'k Schrijf je dit met eigen hand
„En blijf, evenals voorheen,
„Je getrouwe Prikkebeen.”

's Morgens vroeg sjokt Prikkebeen
Druk door dik en dun al heen;
Vlinders vangen in zijn net
Is zijn allergrootste pret
En, als men hem dat verbod,
Kniesde hij zich zeker dood.